

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет будівництва та транспорту
Кафедра Архітектури та інженерних вишукувань

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК10 Рисунок, живопис, скульптура

Обов'язковий

(обов'язковий / вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми

Архітектура та містобудування.

(назва)

за спеціальністю 191 « Архітектура та містобудування».

(шифр, назва)

на першому рівні вищої освіти.

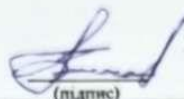
Розробник:

Чередниченко О.М., Народний художник України, доц. каф. АтаІВ
(прізвище, ініціали) (акредитований факультет та кафедра, посада)

Розглянуто та схвалено
на затверджено на за-
сіданні кафедри буді-
вельних конструкцій

протокол від 07.06.24 № 14

Завідувач
кафедри

(підпис)

Бородай Д.С.
(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Бородай Д.С.
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

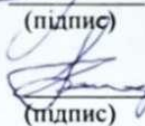

(підпис)

Соларьов О.О.
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана

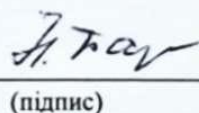

(підпис)

Тараненко С.В. (додається)
(ПІБ)

(підпис)

Бородай Д.С. (додається)
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Надія Караніч
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 08. 07. 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Рисунок, живопис, скульптура							
2.	Факультет/кафедра	Факультет будівництва та транспорту / кафедра Архітектури та інженерних вишукувань							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Архітектура та містобудування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування» кваліфікація: бакалавр архітектури							
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)								
6.	Рівень НРК	6 рівень							
7.	Семестр та тривалість вивчення	денне – 1 семестр 1-15 тиждень; 2 семестр 1-15 тиждень; 3 семестр 1-15 тиждень; 4 семестр 1-15 тиждень; 5 семестр 1-15 тиждень; 6 семестр 1-15 тиждень; 7 семестр 1-15 тиждень; 8 семестр 1-15 тиждень.							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	15							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні		Лабораторні			
				1курс (семестр 1 / 2) 30 / 30				1 курс (семестр 1 / 2) 30 / 30	
				2 курс (семестр 3 / 4) 30 / 30	1ст курс (семестр 1 / 2) 30 / 30			2 курс (семестр 3 / 4) 30 / 30	1ст курс (семестр 1 / 2) 30 / 30
				3 курс (семестр 5 / 6) 30 / 30	2ст курс (семестр 3 / 4) 30 / 30			3 курс (семестр 5 / 6) 30 / 30	2ст курс (семестр 3 / 4) 30 / 30
				4 курс (семестр 7 / 8) 30 / 30	3ст курс (семестр 5) 30			4 курс (семестр 7 / 8) 30 / -	3ст курс (семестр 5) 30
10.	Мова навчання	Українська							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Чередниченко О.М.							
11.1	Контактна інформація	кабінет 428е; т. +380988224838							
12.	Загальний опис освітнього компонента	Рисунок, живопис, скульптура є складовою підготовки архітектора. Підчас вивчення ОК студент отримає знання: про основи композиційного розміщення зображуваної моделі на аркуші; основні принципи конструктивного рисунку та його стадійну послідовність, засоби побудови об'ємної форми на площині, закономірності сприйняття; принципи перспективного зображення моделі та її компонентів; закономірності стану освітлення предмета (світло, білі, напівтіні, рефлекс, власна і падаюча тінь); основні принципи живопису та його стадійну послідовність, засоби побудови							

		об'ємної форми на площині, закономірності сприйняття кольору; загальну структуру побудови та кольорового зображення предметів; основні типи рельєфів, які широко застосовувались у світовій скульптурі; закони побудови рельєфних зображень на площині. Також навчитися: знаходити оптимальне композиційне рішення; правильно визначити пропорції зображуваного об'єкта; дотримуватись принципів великої форми та її конкретизації; вирішити проблему об'ємності та просторовості зображення основними засобами рисунку тоном та лінією; прийняти оптимальне композиційне рішення; наглядно продемонструвати конструктивно-пластичний аналіз структури форми зображуваного предмету, та кольорових світлотіньових відношень предметів та простору; вирішити проблему об'ємності та просторовості зображення основними засобами живопису-кольором; створювати рельєфні зображення на площині; застосовувати різні інструменти при виконанні пластичних творів; виконувати розрахунки скорочення об'ємів згідно з законами побудови класичного рельєфу; оформляти практичні роботи у вигляді завершених тематичних моделей. Отримання знань ОК дає можливість в подальшому працювати архітектором.
13.	Мета освітнього компонента	Розвиток аналітичного мислення, формування просторового сприйняття і уяви, опанування принципів створення реалістичного зображення та розуміння законів кольорових співвідношень. У процесі вивчення дисципліни студенти засвоюють відомості про основи композиційного розміщення зображуваної моделі, основні принципи живопису та стадійну послідовність реалістичного кольорового зображення. Розвиток у студентів розуміння пластики, об'ємно-просторового бачення та практичних навичок виконання рельєфних зображень як одного із видів синтезу скульптури й архітектури. Формування просторового сприйняття і уяви. Навчитися бачити і передавати форму об'ємно, оволодіти вмінням перспективної побудови зображення, вміти створювати архітектурні композиції за уявою. Дисципліна «Рисунок, живопис, скульптура» може безпосередньо або опосередковано сприяти досягненню наступних цілей сталого розвитку: викладання мистецтва сприяє розвитку візуального мислення, креативності, культурної ідентичності; підготовка фахівців у творчих індустріях (дизайн, медіа, архітектура, сценографія); стимулювання креативної економіки та самозайнятості (власні художні проекти, майстер-класи, виставки, NFT тощо); скульптура і мурали можуть формувати естетичний простір сталого міста; акцент на збереженні культурної спадщини та створенні публічного мистецтва; мистецтво як інструмент діалогу, примирення, опрацювання травми (особливо в контексті воєн).
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент є основою для: ОК7 Нарисна геометрія; ОК12 Архітектурне проектування; ОК16 Архітектурна та об'ємно-просторова композиція; ОК18 Комп'ютерна графіка в архітектурному проектуванні; ОК20 Основи архітектурної та

		комп'ютерної графіки. Для успішного освоєння ОК необхідно опанувати принципи створення реалістичного зображення на площині. Навчитися розуміти закони побудови конструктивної форми моделі і використовувати їх у практичній роботі над рисунком. Розуміти тонову цілісність зображення. Оволодіти принципом роботи від загального до окремого. Формування кола практичних графічних умінь. Пошук засобів, що підкреслюють найбільш характерні особливості зображуваної моделі, що сприятиме найбільшій виразності рисунку. Розвиток аналітичного мислення (студенти вчать розуміти принцип кольорового зображення об'єктів, аналізувати утворення та співвідношення кольорів, уявно моделювати форму, знаходити оптимальні варіанти композиції); формування просторового сприйняття й уяви (робота над живописом вчить студентів бачити і передавати форму об'ємно за допомогою кольору, враховуючи освітлення та простір); опанування принципів створення реалістичного зображення на площині (шляхом виконання систематичних вправ, студенти повинні навчитися розуміти закони зображення форми моделі і використовувати їх у практичній роботі над живописом); розуміння цілісності зображення (оволодіння принципом роботи від загального до частки, вміння деталізувати, не руйнуючи цілого; вірно визначати тональні та кольорові відношення); формування кола практичних живописних умінь (пошук засобів, що підкреслюють найбільш характерні особливості зображуваної моделі, її матеріальність, колір, та фактори що впливають на його утворення). Навчити студентів застосовувати набуті знання при створенні рельєфів, розвиток індивідуальних стилістичних манер кожного студента у висловлюванні пластичної ідеї сучасності з урахуванням функціонального призначення, технології виготовлення, матеріалу.
15.	Політика академічної доброчесності	Практичні роботи по ОК, студент повинен виконувати самостійно та своєчасно здавати викладачу. Вразі не виконання цих вимог робота студента не буде зарахована, а студент буде направлений на додаткове вивчення ОК.
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4273

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹			Як оцінюється ДРН
	ПРН ₁₀	ПРН ₁₁	ПРН ₁₈	
1 курс				
ДРН 1 Будувати лінійно-конструктивний рисунок простих і складних геометричних форм, а також формувати зображення з уяви, дотримуючись законів перспективи, пропорцій та просторового розміщення об'єктів.	x	x	x	Практична робота
ДРН 2 Виконувати тональні рисунки складних форм і постановок (об'єми, драпірування, орнаменти, ваза), передаючи об'єм, світлотінь і фактуру засобами графіки.	x	x	x	Практична робота
ДРН 3 Аналізувати та зображати анатомічну будову обличчя людини на основі вивчення гіпсових моделей, передаючи конструктивну побудову та пластичність форми в академічному рисунку.			x	Практична робота
2 курс; 1 с.т. курс				
ДРН 4 Виконувати тональний та конструктивний рисунок складних об'єктів (гіпс, голова людини, інтер'єр), передаючи об'єм, пропорції, світлотінь та просторову глибину.	x	x	x	Практична робота
ДРН 5 Створювати живописні натюрморти з урахуванням колористичних особливостей (тепла, холодна гама, кольорові рефлекси, гризайль), відображаючи взаємодію кольору, тону та матеріалу.			x	Практична робота
ДРН 6 Застосовувати професійні художні засоби для побудови виразної композиції, враховуючи контраст, фактуру, ритм, розташування в просторі та індивідуальну художню інтерпретацію.	x	x	x	Практична робота
3 курс; 2 с.т. курс				
ДРН 7 Виконувати анатомічно обґрунтовані рисунки окремих частин тіла (стопа, кість) та фігури людини в одязі, передаючи пропорції, положення та пластику форми.			x	Практична робота
ДРН 8 Створювати живописні та графічні зображення голови натурника з урахуванням світлотіні, простору, гризайлі та кольорового середовища.		x	x	Практична робота

ДРН 9 Застосовувати засоби рельєфної та декоративної пластики при виконанні копій історичних мотивів і створенні авторських декоративних композицій.	х	х	х	Практична робота
4 курс				
ДРН 10 Будувати анатомічно правильний рисунок фігури людини (гіпсової, натурної, одягненої) в інтер'єрі з урахуванням пропорцій, пластики та просторової побудови.	х	х		Практична робота
ДРН 11 Передавати взаємодію фігури з навколишнім середовищем, опрацьовувати композицію та глибину простору через світлотінь і перспективу.		х	х	Практична робота
ДРН 12 Виконувати етюдні та завершені роботи з поєднанням архітектурного об'єкта та фігури людини, демонструючи розуміння масштабності та композиційної єдності.	х		х	Практична робота

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Самостійна робота	Рекомендована література ²
	Аудиторна робота				
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
1 курс 1 семестр					
<i>Тема 1. Лінійно-конструктивний рисунок побудови геометричних тіл (куб, циліндр, конус, піраміда).</i> - Побудова правильної композиції у фор- маті. - Конструктивна побудова форм із ураху- ванням перспективи. - Передача об'єму через лінію. - Аналіз пропорцій і співвідношення тіл у просторі.		6		6	1-11
<i>Тема 2. Лінійно-конструктивний рисунок складної геометричної форми з вписаними окружностями (за уявою).</i> - Побудова складної геометричної фігури за уявленням. - Вписування кругів і овалів у задані площини. - Точність лінійної побудови. - Опрацювання композиційного центру.		6		6	1-11
<i>Тема 3. Конструктивний рисунок з тона- льним вирішенням (тіла обертання. Ваза).</i> - Побудова тіла обертання з урахуванням симетрії.		6		6	1-11

- Робота з тоном: світло, півтінь, тінь, рефлекс. - Передача матеріальності об'єкта. - Визначення джерела світла і моделювання форми.					
<i>Тема 4. Малюнок рослинних орнаментів (трилисник, п'ятилисник).</i> - Вивчення закономірностей побудови орнаменту. - Побудова симетрії та ритму форми. - Деталізація і стилізація рослинних форм. - Контурне і тональне опрацювання елементів.		6		6	1-11
<i>Тема 5. Постановка з геометричних та архітектурних деталей і драперією у просторі.</i> - Побудова конструкції предметів у перспективі. - Узгодження масштабів і пропорцій деталей. - Вивчення характеру складок драпірування. - Світлотіньове рішення сцени.		6		6	1-11
Всього		30		30	
1 курс 2 семестр					
<i>Тема 6. Конструктивний рисунок черепа.</i> - Вивчення анатомічної структури черепа. - Побудова форми через площини. - Співвідношення частин та пропорції. - Виразність рисунка лінією.		6		6	11-11
<i>Тема 7. Рисунок гіпсових губ Давида</i> - Конструктивна побудова частини обличчя. - Вивчення об'єму через світлотінь. - Виявлення форми у площинах.		4		4	1-11
<i>Тема 8. Рисунок гіпсового носа Давида</i> - Анатомічний аналіз форми носа. - Побудова лінійної основи рисунка. - Робота з тоном для створення об'єму. - Відображення рельєфності поверхні.		4		4	1-11
<i>Тема 9. Рисунок гіпсового ока Давида</i> - Побудова з урахуванням перспективи та симетрії. - Виявлення анатомічних особливостей. - Передача тіней і світла.		4		4	1-11
<i>Тема 10. Рисунок гіпсового вуха Давида</i> - Конструктивна побудова вуха як рельєфної форми. - Опрацювання складного контуру.		4		4	1-11

- Передача простору через тінь. - Розробка тональної градації.					
<i>Тема 11. Рисунок жіночої гіпсової голови.</i> - Побудова пропорцій жіночого обличчя. - Робота з композицією в межах формату. - Узагальнення об'єму у великих площинах. - Вираження характеру моделі через рисунок.		4		4	1-11
<i>Тема 12. Рисунок гіпсової голови.</i> - Конструктивна побудова форми голови. - Вивчення анатомічної структури. - Світлотіньове моделювання об'єму. - Визначення характеру і настрою образу.		4		4	1-11
Всього		30		30	
2 курс 3 семестр / 1с.т. курс 1 семестр					
<i>Тема 1. Тональний рисунок просторового натюрморту в інтер'єрі з урахуванням простору і деталей.</i> - Побудова натюрморту з урахуванням композиційної цілісності. - Передача просторового середовища через лінію та тон. - Опрацювання структури світлотіні на об'єктах.		8/8		8/8	1-8,12,13
<i>Тема 2. Рисунок гіпсової голови.</i> - Конструктивна побудова пропорцій голови. - Вивчення анатомії та узагальнення площин. - Опрацювання світлотіньового моделювання форми. - Передача пластики та об'єму гіпсової моделі.		10/10		10/10	1-8,12,13
<i>Тема 3. Конструктивний рисунок живої голови.</i> - Визначення характеру моделі через конструкцію. - Вивчення анатомічних особливостей голови людини. - Побудова лінійної структури з урахуванням освітлення - Вираження індивідуальних рис та просторового положення.		12/12		12/12	1-8,12,13
Всього		30/30		30/30	
2 курс 4 семестр / 1с.т. курс 2 семестр					
<i>Тема 4. Гризайль (натюрморт).</i> - Побудова натюрморту в монохромній тональності. - Створення глибини та об'єму без вико-		8/8		8/8	1-8,12,13

ристання кольору. - Передача світлотіньових відношень у формі. - Визначення композиційного акценту через тон.					
<i>Тема 5. Кольоровий рефлекс. Натюрморт із гіпсових тіл на фоні контрастних драперій.</i> - Вивчення взаємодії кольору та рефлексів на білих формах. - Створення кольорової гармонії в умовах контрастного фону. - Передача відбитого кольору (рефлексу) на об'єкті.		8/8		8/8	1-8,12,13
<i>Тема 6. Тепла гама кольорів. Натюрморт.</i> - Формування композиції в теплій кольоровій гамі. - Створення колористичної єдності через домінанту теплого тону. - Передача об'єму через теплі відтінки. - Робота з матеріалами та фактурою у заданій кольоровій гамі.		6/6		6/6	1-8,12,13
<i>Тема 7. Холодна гама кольорів. Натюрморт.</i> - Використання холодної палітри для створення настрою. - Балансування тону та кольору в композиції. - Виявлення форми в умовах обмеженого колірного спектра. - Поєднання тону і кольору в єдине ціле.		6/6		6/6	1-8,12,13
Всього		30/30		30/30	
3 курс 5 семестр / 2с.т. курс 3 семестр					
<i>Тема 1. Стопа. Рисунок у різних положеннях.</i> - Вивчення анатомічної будови стопи людини. - Побудова конструкції стопи з урахуванням перспективного скорочення. - Рисунок стопи у різних положеннях: фронтально, в профіль, під кутом. - Передача об'єму та форми через тональні відношення.		8/8		8/8	1-8,12
<i>Тема 2. Кість. Рисунок у різних положеннях.</i> - Аналіз пропорцій та конструкції кисті руки. - Вивчення пластики руки в русі та спокої. - Побудова рисунка з урахуванням поло-		8/8		8/8	1-8,12

ження пальців. - Передача просторовості та анатомічної достовірності.					
<i>Тема 3. Рисунок одягненої напівфігури з руками.</i> - Передача форми через лінійно-тональний аналіз. - Рисунок анатомії під одягом: співвідношення тіла й тканини. - Опрацювання положення рук у просторі. - Виявлення фактури тканини та складок.		14/8		14/8	1-8,12
Всього		30/30		30/30	
3 курс 6 семестр / 2с.т. курс 4 семестр					
<i>Тема 4. Натюрморт із гіпсовою головою.</i> - Створення композиції з об'єднанням голови та предметного середовища. - Побудова пропорцій та об'єму гіпсової голови. - Виявлення просторових відношень між предметами натюрморту.		4/4		4/4	1-8,12
<i>Тема 5. Голова натурника. Гризайль.</i> - Визначення конструктивної структури голови. - Тональна розробка в монохромній гамі. - Вивчення анатомічної точності в умовах спрощеного кольору.		9/9		9/9	1-8,12
<i>Тема 6. Голова натурника з плечовим поясом на світлому тлі.</i> - Побудова цілісної форми голови й плечей. - Тональне моделювання освітлення на обличчі й фігурі.		9/9		9/9	1-8,12
<i>Тема 7. Копії мотивів давньоруської рельєфної пластики.</i> - Ознайомлення з особливостями стилістики давньоруського мистецтва. - Вивчення композиційних прийомів у рельєфі. - Відтворення форм, орнаментів і символів. - Пошук фактурних і об'ємних рішень у площині.		4/4		4/4	1-8,12,15
<i>Тема 8. Декоративний натюрморт. Рельєф. Творче рішення.</i> - Створення ескізу з декоративним трактуванням форм. - Побудова композиції з акцентом на декоративність і стилізацію. - Формування об'ємного рельєфу з узгодженням тла й предметів.		4/4		4/4	1-8,12,15

- Використання елементів орнаменту, фактури й символіки.					
Всього		30/30		30/30	
4 курс 7 семестр / Зс.т. курс 5 семестр					
Тема 1. Рисунок гіпсової статуї з елементами інтер'єру. - Побудова композиції, що поєднує гіпсову статую та елементи простору. - Конструктивний аналіз пропорцій та об'єму статуї. - Виявлення просторової глибини за допомогою перспективи та тонального моделювання.		6/6		6/6	1-8,13
Тема 2. Рисунок чоловічої фігури в інтер'єрі. - Вивчення анатомічної структури чоловічої фігури в різних позах. - Узгодження положення тіла з предметним середовищем. - Рисунок із урахуванням джерела освітлення та глибини простору. - Передача характеру моделі через пластичні особливості форми.		12/12		12/12	1-8,13,14
Тема 3. Рисунок живої фігури. - Побудова фігури за живою натурою: конструктивний та пропорційний аналіз. - Виявлення основних форм через лінію та тон. - Узгодження анатомії з позою та характером натурника. - Розвиток навичок швидкого етюдного зображення (начерки).		12/12		12/12	1-8,13,14
Всього		30/30		30/30	
4 курс 8 семестр					
Тема 4. Фігура в інтер'єрі. - Композиційне розташування фігури в архітектурному чи предметному середовищі. - Взаємодія об'єму тіла з формами простору (стіни, меблі, деталі інтер'єру). - Передача світлотіньового моделювання з урахуванням просторової глибини. - Побудова цілісного образу фігури в контексті навколишнього середовища.		15		-	1-8,15
Тема 5. Етюд архітектурного об'єкту з фігурою. - Створення композиції, де фігура є частиною архітектурного пейзажу. - Передача пропорцій та перспективної побудови архітектури. - Гармонійне поєднання пластики людського тіла з ритмом архітектурних форм. - Виявлення масштабу й просторових зв'язків між людиною та середовищем.		15		-	1-8,15
Всього		30		-	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
	1 курс	60		60
ДРН 1.	Пояснення викладача з демонстрацією на дошці. Покроковий аналіз прикладу (роботи з уяви та натури). Метод фронтального інструктажу з подальшим індивідуальним супроводом. Метод самостійної побудови з наступним розбором помилок.	20	Виконання побудов за відеоуроками (перспектива, пропорції). Копіювання з наочних зразків (рисуноків, фото, сканів). Самостійне створення серій скетчів з уяви. Аналіз помилок через дзеркальне відображення або порівняння з шаблоном.	20
ДРН 2.	Метод наочного показу тонального моделювання форми. Порівняльний аналіз різних ступенів тону у натюрморті. Колективний перегляд і обговорення етапів роботи. Індивідуальна корекція із застосуванням прикладів-пояснень.	20	Побудова тональних шкал і градієнтів у графіці. Копіювання фрагментів фотографій з акцентом на об'єм. Вправи з драпіруванням: самостійне створення мініпостановки вдома.	20
ДРН 3.	Аналіз анатомічних схем та гіпсових моделей. Рисунок за моделлю з паралельним коментуванням викладача. Метод покрокового формування об'єму на основі анатомії. Метод візуального порівняння помилок з анатомічним еталоном.	20	Копіювання анатомічних схем (череп, м'язи, фасції). Вивчення 3D-моделей у програмах типу Sketchfab / Anatomy360. Рисунок із фотографій гіпсових моделей під різними кутами. Створення серійних рисунків фрагментів (око, ніс, губи).	20
	2 курс; 1ст. курс	60		60
ДРН 4.	Інтерактивний розбір складної постановки. Метод перспективного і світлотіньового аналізу. Композиційне планування рисунка на аркуші. Демонстрація варіативності побудови інтер'єру та пропорцій.	20	Комплексне завдання: об'єднання просторової побудови і світлотіні. Робота з цифровими референсами складних натюрмортів або інтер'єрів. Самостійний аналіз глибини простору через малювання кімнати, вікна тощо.	20
ДРН 5.	Метод послідовного накладення шару кольору (ласирування, підмалювка). Колірні вправи з палітрою на задану гаму (тепла/холодна). Аналіз кольорових рефлексів на натурі. Обговорення колористичних рішень з рефлексією результату.	20	Створення кольірних карт палітр (тепла, холодна гама). Самостійна живописна вправа «колір під світлом і тінню». Копіювання фрагментів класичних живописних натюрмортів. Побудова натюрмарту вдома та написання з натури.	20
ДРН 6.	Метод композиційного планування (ескізування). Групова робота над варіантами одного завдання. Критичне обговорення композицій у групі.	20	Робота над серією композиційних ескізів з різними завданнями (контраст, ритм тощо). Створення мініпроектів або колажів із підручних ма-	20

	Використання методу творчого пошуку з обмеженням (контраст, ритм тощо)		теріалів. Аналіз композицій класичних творів через схематизацію. Використання цифрових додатків для макетування композиції (Canva, Adobe Comp тощо).	
	3 курс; 2ст. курс	60		60
ДРН 7.	Анатомічний розбір із пластиліновими моделями. Рисунок з натури з акцентом на опорні точки. Порівняння рисунків з фото/сканами для самоперевірки. Метод структурної побудови форми (від загального до деталей)	20	Самостійне позування з дзеркалом (стопа, рука, поза). Використання фото або додатків з анатомією (Human Anatomy Atlas, Line of Action). Нарисовки (етюди) з відео або онлайн-ресурсів позування.	20
ДРН 8.	Покрокове живописне моделювання форм голови. Спостереження за рефlekсами та зміною світла. Робота в техніці гризайль з поясненнями принципів. Групова критика з аналізом досягнутого ефекту об'єму.	20	Побудова серії рисунків з натурних або фотоетюдів голови. Практика гризайлі за чорно-білими фото (залежно від світла). Порівняльний аналіз освітлення – малювання в різних умовах. Робота з кольоровими референсами для пошуку відтінків середовища.	20
ДРН 9.	Робота з копіями: аналіз пластики історичних зразків. Метод пластичного моделювання з глини або пластиліну. Демонстрація способів стилізації історичних мотивів. Колективна рефлексія щодо композиційного вирішення.	20	Вивчення фотографій рельєфної пластики, копіювання в скетчах. Самостійне моделювання з пластиліну, глини або паперу. Аналіз структур, фактур, стилізації на прикладі народного мистецтва. Створення авторської композиції у вигляді ескізів і схем.	20
	4 курс; 3ст. курс	60; 30		30
ДРН 10.	Короткочасні етюди (позування 5–15 хвилин). Робота в "сітці пропорцій" або по скелету-посереднику. Побудова фігури в інтер'єрі через лінійну перспективу. Метод узагальнення форми для збереження цілісності.	20; 10	Замальовки фігур із відеопозувань (онлайн-платформи, YouTube). Створення умовної постановки: людина в інтер'єрі (за фото/уявою). Виконання схематичних побудов з урахуванням перспективи. Використання 3D-додатків для моделювання фігури в просторі.	10
ДРН 11.	Пояснення способів композиційної взаємодії об'єктів. Метод "включення" фігури у простір через світлотінь. Груповий розбір варіантів композицій з референсів. Практика з комбінованими предметами та фігурою.	20; 10	Створення серії малюнків з фігурою на фоні інтер'єру або пейзажу. Самостійний аналіз джерела світла в реальних умовах. Побудова композиційного кадру. Підготовка композиційних ескізів з варіаціями глибини простору.	10
ДРН 12.	Метод польового ескізування (етюди з натури). Поєднання масштабних елементів через модульну сітку. Покроковий розбір завершеної роботи з	20; 10	Спостереження і замальовки архітектури (реальна або фото). Вивчення пропорцій архітектурного фону в композиції. Копіювання робіт класиків	10

	композиційним аналізом. Використання прийомів архітектурної перспективи у малюнку фігури.		архітектурного етюд з фігурою. Побудова кількох варіантів композиції для одного архітектурного мотиву.	
--	---	--	--	--

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1.Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1 курс - 1 семестр			
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
1	Практична робота №1,2,3	45 балів / 45% - 3 роботи	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
2	Практична робота №4,5	45 балів / 45% - 2 роботи	По закінченню виконання робіт
3	Залік	10 балів / 10%	По завершенні ОК
1 курс - 2 семестр			
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
4	Практична робота №6,7,8,9	45 балів / 45% - 4 роботи	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
5	Практична робота №10,11,12	45 балів / 45% - 3 роботи	По закінченню виконання робіт
6	Залікова творча робота	10 балів / 10%	По завершенні ОК
2 курс; 1ст. курс - 3; 1 семестр			
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
7	Практична робота №1,2	45 балів / 45% - 2 роботи	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
8	Практична робота №3	45 балів / 45% - 1 робота	По закінченню виконання робіт
9	Залікова творча робота	10 балів / 10%	По завершенні ОК
2 курс; 1ст. курс - 4; 2 семестр			
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
10	Практична робота №4,5	45 балів / 45% - 2 роботи	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
11	Практична робота №6,7	45 балів / 45% - 2 роботи	По закінченню виконання робіт
12	Залікова творча робота	10 балів / 10%	По завершенні ОК
3 курс; 2ст. курс – 5; 3 семестр			
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
13	Практична робота №1,2	45 балів / 45% - 2 роботи	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
14	Практична робота №3	45 балів / 45% - 1 робота	По закінченню виконання робіт
15	Залікова творча робота	10 балів / 10%	По завершенні ОК
3 курс; 2ст. курс – 6; 4 семестр			
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
16	Практична робота №4,5,6	45 балів / 45%	7-8 тиждень

		- 3 роботи	
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
17	Практична робота №7,8	45 балів / 45% - 2 роботи	По закінченню виконання робіт
18	Залікова творча робота	10 балів / 10%	По завершенні ОК
	4 курс; 3ст. курс– 7; 5 семестр		
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
19	Практична робота №1,2	45 балів / 45% - 2 роботи	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
20	Практична робота №3	45 балів / 45% - 1 робота	По закінченню виконання робіт
21	Залікова творча робота	10 балів / 10%	По завершенні ОК
	4 курс; 3ст. курс– 8; 6 семестр		
	Модуль 1	45 балів / 45%	7-8 тиждень
22	Практична робота №1	45 балів / 45% - 1 робота	7-8 тиждень
	Модуль 2	55 балів / 55%	15 тиждень
23	Практична робота №2	45 балів / 45% - 1 робота	По закінченню виконання робіт
24	Залік	10 балів / 10%	По завершенні ОК

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ³	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ⁴
1 курс 1 семестр				
Модуль 1				
Практична робота №1	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	5-8 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	9-12 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	13-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.</i>
Практична робота №2	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	5-8 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	9-12 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	13-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.</i>
Практична робота №3	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	5-8 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	9-12 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	13-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.</i>
Модуль 2				
Практична робота №4	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандар-</i>	16-20 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує</i>

[illegible]

			<i>ртне мислення</i>	<i>на практиці</i>
Модуль 2				
Практична робота №6	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-20 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Практична робота №7	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-25 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Залік	1-2 бали <i>Вимоги щодо завдань не виконано.</i>	3-5 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	6-7 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	8-10 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
3 курс 5 семестр / 2с.т. курс 3 семестр				
Модуль 1				
Практична робота №1	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-20 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Практична робота №2	1-7 бали <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	8-11 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	12-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	16-25 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Модуль 2				
Практична робота №3	1-9 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	10-29 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	30-39 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	40-45 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Залік	1-2 бали <i>Вимоги щодо завдань не виконано.</i>	3-5 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	6-7 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	8-10 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
3 курс 6 семестр / 2с.т. курс 4 семестр				
Модуль 1				
Практична робота №4	1-4 бали <i>Вимоги щодо завдання не</i>	5-8 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі скла-</i>	9-12 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні</i>	13-15 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні,</i>

[illegible]

	<i>виконано.</i>	<i>дові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	<i>та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	<i>грунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Залік	1-2 бали <i>Вимоги щодо завдань не виконано.</i>	3-5 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	6-7 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	8-10 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
4 курс 8 семестр / 3с.т. курс 6 семестр				
Модуль 1				
Практична робота №4	1-9 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	10-29 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	30-39 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	40-45 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Модуль 2				
Практична робота №5	1-9 балів <i>Вимоги щодо завдання не виконано.</i>	10-29 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	30-39 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	40-45 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>
Залік	1-2 бали <i>Вимоги щодо завдань не виконано.</i>	3-5 балів <i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити.</i>	6-7 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення</i>	8-10 балів <i>Виконано усі вимоги завдання, має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці</i>

5.3.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Індивідуальні консультації та рецензування робіт - Аналіз сильних і слабких сторін виконаних вправ; - Надання рекомендацій щодо корекції техніки, композиції, анатомії тощо.	Кожне практичне заняття тиждень
2	Поточні усні коментарі викладача під час виконання практичних завдань - Безперервний зворотний зв'язок у процесі роботи; - Підказки щодо побудови, світлотіньового моделювання, кольору, пластики форми.	Кожне практичне заняття тиждень
3	Групові перегляди (mini-critiques) та самооцінка - Публічне обговорення проміжних результатів студентів у групі; - Залучення студентів до аналізу робіт одногрупників з фокусом на критерії якості.	Кожне практичне заняття тиждень
4	Виконання коротких домашніх або самостійних завдань із подальшим аналізом - Створення ескізу на основі власної постановки; - Коментар викладача із зазначенням динаміки прогресу.	Кожне практичне заняття тиждень
5	Портфоліо-перегляд з відмітками про розвиток навичок - Зіставлення ранніх і пізніших робіт студента для оцінки індивідуального росту.	Кожне практичне заняття тиждень

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники посібник

1. Юлія Ідак, Тетяна Клименюк, Олег Ляковський: Основи об'ємно-просторової композиції. - Львів «Львівська політехніка» 2020 - 212с.
2. Все про малювання. Понад 200 технік, уроків і порад для художників-початківців / пер. с англ. В. Ракулєнко. КМ-БУКС, 2021. - 240с.
3. Марк Кістлер: Ви зможете малювати за 30 днів / пер. с англ. Марія Коваленко. Моноліт-Bizz, 2021 - 300с.
4. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник - Львів: «Львівська політехніка», 2018 - 297с.
5. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: Геометричні аспекти художнього формотворення. - Київ.: Каравела, 2017 - 304 с.
6. Шаповал Н.Г. Основи архітектурного формоутворення. - Київ: Основа 2008 - 448 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

7. Чередниченко О.М., Саєнко Д.Ю., Василець В.Р., Пойда В.М. методичні вказівки що до практичної роботи студентів з навчальної дисципліни «Малюнок» для студентів 1 курсу спеціальності 191 «Архітектура та місто будування» освітньо-професійної програми «Архітектурне проектування та внутрішній інтер'єр» Суми, ФОП Корощенко О.М., 2019 - 56
8. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Зарисовки архітектурних мотивів. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять. Для студентів 1 курсу денної форми навчання, спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» / Суми, 2023 рік – 21 с.
9. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Виконання рисунку. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять. Для студентів 1 курсу денної форми навчання, спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» / Суми, 2023 рік - 25с.
10. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Методичні вказівки до виконання практичних робіт. Для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 191 Архітектура та містобудування / Суми, 2024 рік, 34 ст.
11. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи. Для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 191 Архітектура та містобудування / Суми, 2024 рік, 25 ст.
12. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Методичні вказівки до виконання практичних робіт. Для студентів 2 курсу денної форми навчання спеціальності 191 Архітектура та містобудування / Суми, 2024 рік, 27 ст.
13. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи. Для студентів 2 курсу денної форми навчання спеціальності 191 Архітектура та містобудування / Суми, 2024 рік, 15 ст.

6.2. Інформаційні ресурси:

14. <http://900igr.net/photo/zarubezhnye-khudozhniki/reproduktsii-kartin-izvestnykh-khudozhnikov.html>
15. <http://teacherjournal.com.ua/component/search/?searchword>